

Nr 857

Av herr Holmberg m. fl., i anledning av Kungl. Maj:ts proposition nr 94, med förslag till lag angående ändring i lagen den 25 maj 1962 (nr 381) om allmän försäkring, m. m.

(Lika lydande med motion nr 701 i Första kammaren)

Situationen för de handikappade barnen och deras föräldrar har sedan länge varit föremål för uppmärksamhet; dock inte i sådan grad att särskilda stödåtgärder för denna kategori förrän först nu ansetts nödvändiga att vidtaga. Det är därför att hälsa med tillfredsställelse när nu Kungl. Maj:t, som skett i proposition nr 94, framlägger förslag om ett vårdbidrag för svårt handikappade barn. Att bidragen indexreglerats genom anknytningen till det för lagen om allmän försäkring gällande basbeloppet är också av betydelse.

Beträffande storleken av vårdbidraget godtages detta allmänt av remissinstanserna. Föreningen för de neurosedynskadade aktualiserar frågan om att för dessa, i synnerlig grad svårt handikappade barn, ett större bidrag skulle lämnas. Enligt vår mening förtjänar påpekandet att allvarligt övervägas. Svårt handikappade barn, således icke enbart neurosedynskadade, borde tillerkännas ett högre belopp. Synpunkterna i remissyttrandet från De vanföras riksförbund om en generösare utformning av bestämmelserna avseende rörelseskadade barn är också värda att beaktas.

I många fall förhåller det sig så att glömda barn också är gömda barn. Under barnens första levnadsår har vi en hälsokontroll vid barnavårdscentraler som är nästan hundra procentig. Frekvensen läkarkontrollerade barn sjunker sedan för varje levnadsår, och vid skolålderns början uppges bara cirka 25 procent av barnen från 2-årsåldern ha besökt läkare i något sammanhang. I mycket hög grad yppar sig defekter eller ger sig till känna något handikapp först efter tvåårsåldern. Föräldrar som märker att deras barn ej är som normala barn drar sig undan läkarkontroll, gömmer dem i rädsla att samhället eljest skall ta dem ifrån dem.

HCK (Handikapporganisationernas centralkommitté) har nyligen uppmärksammat denna fråga och i skrivelse till socialdepartementet begärt att en hälsokontroll för barn i treårsåldern införes. Vid treårsåldern har tal- och synfel eller andra defekter av psykiskt slag manifesterat sig för att diagnos skall kunna ställas. Framställningen riktar uppmärksamheten på en synnerligen viktig fråga, och det vore av stor betydelse om förslaget bleve

föremål för skyndsam och positiv behandling. Det nu föreslagna vårdbidraget bör på sitt sätt bidra till att alla sådana glömda och gömda barn blir kända, sedan möjlighet ges att få ersättning för det uppoffrande arbetet med vård och de därmed förbundna extra kostnaderna.

En enligt vår mening stor brist i föreliggande förslag i propositionen är att vårdbidraget helt begränsats för de handikappade barn som erhåller vård i hemmet. De svårt handikappade barn, som måste omhändertas på internatskolor (Eugeniahemmet, Bräcke Östergård, Göteborg etc.), kan inte undvara viss omvårdnad från föräldrarna. Dels måste föräldrarna helt ta hand om barnen under cirka 4 månader per år mellan terminerna. Det kan i dessa fall gälla en ständig tillsyn både natt och dag. Resekostnaderna avser oftast droskbil, förutom att reseutgifterna med de allmänna kommunikationerna kan bli dryga. För barnens psykiska välbefinnande är dessutom föräldrarnas besök av stor betydelse. Kostnaderna i sådana sammanhang måste ses som en del av de oundgängligt nödvändiga vårdkostnaderna.

Begreppet fickpengar är vedertaget och lagfäst för anstaltspensionärer. Den extra omvårdnad föräldrar till handikappade barn med fullt fog anser sig böra ge dessa kan i sammanhanget inte utan vidare avfärdas som ovidkommande.

Alla skäl talar sålunda enligt vår mening för att utsträcka vårdbidragen till att också gälla handikappade barn, som för vård omhändertagits på internatskolor. Föräldrar till sådana barn skulle enligt den i propositionen förutsedda begränsningen komma i ett ogynnsammare läge än föräldrar vilkas barn har ett mindre svårt handikapp. Huruvida vårdnadsbidraget skulle tillerkännas barn vilka för vård omhändertagits på internatskolor i oförändrad eller i reducerad storlek kan naturligtvis diskuteras. De vanföras riksförbund hävdar att det bör utgå utan någon reducering. Häremot kan invändningen resas att under tiden barn vistas på internatskolor föreligger inget hinder för exempelvis modern till sådant barn att ta en hel- eller deltidstjänst. Ett visst berättigande ligger i en sådan invändning. Dessutom bör viss överensstämmelse råda med bestämmelserna enligt lagen om allmän försäkring för andra kategorier för vård omhändertagna med avseende på stöd från samhället. Ett till hälften utgående bidrag skulle enligt vår mening vara en rimlig avvägning.

Med stöd av det anförda får vi därför föreslå,

att riksdagen i anledning av i proposition nr 94 ställda förslag rörande vårdbidrag för svårt handikappade barn beslutar att för barn omhändertagna på internatskolor ett till hälften reducerat vårdbidrag skall utgå.

Stockholm den 3 april 1964

Helmer Holmberg

Henning Nilsson

Gunvor Ryding